

6. SINIF

Cem İbadeti

Cem, Alevilikte temel ibadet biçimlerinden biridir. Cem ibadeti cemevinde topluca yapılır. Cem, Alevi inancına göre, Kur'an-ı Kerim'deki "Salât" buyruğunun uygulanma biçimidir.

Cem ibadeti şu şekilde yapılır:

Dede, Hz. Muhammed'in manevi makamını temsil eden posta oturur ve başından sonuna kadar cem ibadetini yönetir. Bu sırada Hz. Ali makamını temsilen posta oturan rehber, dedenin yanındaki yerini alır.

Dede ceme şu şekilde başlar;

"Bismişâh Allah Allah.

Akşamlar hayrola, hayırlar fethola...

Cem sırasında dede ilk önce, dargın ve küskün olanlar varsa onları barıştırır. Daha sonra sırasıyla on iki hizmeti yerine getirecek canların duası verilir ve hizmetler yerine getirilmeye başlanır. Ceme katılanlar topluca tövbe ederler. Zakir (zikreden), bağlama eşliğinde duaz-ı imam (on iki imamlar için okunan methiye), tevhit, miraçlama, ve mersiyeler okur. Semahlar dönülür. Getirilen lokmalar, kesilen kurbanlar dede tarafından dua verildikten sonra dağıtılır. Dede, hizmet yapanlara ayrı ayrı dua verir. Ayrıca hizmet aralarında çeşitli konularda açıklamalar yapar.

Cemin sonunda dede şöyle dua eder;

"Bismişâh Allah Allah!

Oturan, duran, kovsuz, gıybetsiz Hakk Muhammed Ali deyip evine vara, tüm canların Yüce Allah dildeki dileğini, gönüldeki muradını vere!

Gerçeğe Hû (Bu ifade, gerçeğe yani Allah'a teslim olalım anlamına gelmektedir.)

ON İKİ HİZMET

1. Pir(Dede)

Görev itibariyle Hz. Muhammed, Hz. Ali ve Hacı Bektaş Veli'yi temsil eder. Cem ibadetini ve diğer ibadetleri yönetir.

2. Rehber (Dede)

Yola girmek isteyenleri hazırlar, yol gösterir. Pir'in en yakın yardımcısıdır.

3. Gözcü

Rehberin yardımcısıdır. Cemin sessiz ve sakinlik içinde geçmesini sağlar. Cemin bekçisidir.

4. Kapıcı

Cemvine giriş çıkışta düzeni sağlar

5. Çerağcı (Delilci)

Cemvinde bulunan aydınlatma araçlarını yakar. Buhurdanlıkları ve mumları hazırlar.

6. Lokmacı (Niyazcı)

Gelen lokmaları alır ve dağıtımını sağlar.

7. Süpürgeci (Ferraş)

Cemevinin temizliği ile meşgul olur.

8. İbrikçi (Tezekkar)

Cemde Pir'in ve cem erenlerinin sembolik abdest almalarını sağlar.

9. Peyikçi

Tüm canları ceme davet eder.

10. Meydancı

Cem ibadetinden önceki tertip düzeni sağlar.

11. Sakacı

Cem evinde şerbet, saka suyu gibi şeylerin dağıtımını sağlar.

12. Zakir (Âşık)

Cemde tevhit, Duaz-ı İmam, mersiye, semah, nevrüziye söyler.

2. ÜNİTE

12. Cenaze erkânı

Alevi İslam İnancına göre; Cenaze Erkânı şu şekilde yapılır:

Niyet ettik yüce Allah için münacata,

Muhammed Mustafa ve Ehl-i Beyt için salâvata,

Hakk'a yürüyen can için dua ya

Durduk divana, uyduk On İki İmam'a!

1. TEKBİR

Allah Yücedir!

Allah'ım!

Sana iman ederiz ki, senden başka ilah yoktur.

2. TEKBİR

Allah Yücedir!

Allah'ım!

İbrahim ve İbrahim evladına rahmet ettiğin gibi, Muhammed ve Muhammed evladına da rahmet eyle!

Allah'ım!

İbrahim ve İbrahim evladına kutlu kıldığın gibi, Muhammed ve Muhammed evladına da kutlu kıl.

Şüphesiz sen cömertsin, yücesin!

3. **TEKBİR**

Allah Yücedir!

Allah'ım!

Varlığımız Senin hikmet'indendir.
Senden geldik, yine sana dönüyoruz.
Rahmetinle, kereminle bağışla bizi
Mübarek eyle menzil'i devriyemizi

4. **TEKBİR**

Allah Yücedir!

Allah'ın selamı ve rahmeti üzerinize olsun. (sağa selam)

Allah'ın selamı ve rahmeti üzerinize olsun. (sola selam)

Dualarımızın kabul'ü için, Hakk'a yürüyen can için, Allah rızası için

El Fatiha

Esirgeyen bağışlayan allah'ın adıyla

Hamd âlemler sahibi yüce allah içindir.

Allah ki acıyandır, koruyandır, sevendir.

Günü gelince ancak o'dur hesap soracak

Tek sana tapan senden medet umanlarız biz

Sapıtılmışların yoluna düşmekten kuru bizi

Doğru yoldan ayırma bizleri aman rabbimiz

Allah Allah;

Doğum ile ölümü hak bildik

Teni turaba, canı Hakk'a teslim eyledik

Allah Allah;

Tekbir verildi cana

Canımız düşün yola.

Allah eyvallah

..... Canımız bizden ayrıldı On İki İmamların katarından ayrılmaya..

3. ÜNİTE

2.4. Medine Sözleşmesi ve Musahiplik Kurumu

Musahiplik Kurumu;

Hız. Muhammed Medine'ye hicret edişinin 7. ayında Mekke halkı ile Medine halkı arasında bir kardeşlik bağı kurdu. Alevilikte Musahiplik Kurumu bu temele dayanır.

Alevi inancının önemli kurumlarından biri olan Musahiplik, kelime itibariyle dünya ve ahiret kardeşliği anlamına gelmektedir. Hem madden, hem de manen yani inanç boyutunda kardeşlik demektir. Daha açıkçası malı mala, canı cana katmak demektir.

Nisa Suresi 33. Ayette "Yeminlerinizin (akid ile) bağladığı kimselere de kendi paylarını verin." buyurmaktadır ki; Musahip çiftlerin biri diğersinin mirascısı ve hak sahibi olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, Enfal Suresi 74-75. Ayetler de bu konuda kesin emir vardır.

Musahip olacak kişilerin evli olmaları ve dört kişi olarak dedenin huzuruna çıkmaları gerekmektedir. Musahip olacak kişiler arasında yaş, sosyal statü, ekonomik durum, bilgi, görgü ve kültür gibi hususlarda denklik aranır

4. Veda Hutbesi ve Gadir-i Hum Hutbesi

Aleviler; Maide Suresi 67. ve 3. Ayetlerinin ilgili bölümüne dayanarak; Hız. Muhammed'in Veda Haccı'ndan dönerken Gadir-i Hum denen yerde, Allah'ın emriyle müminlere imam, kendisine vâsi olarak Hız. Ali'yi seçtiğine inanırlar.

İmam, üstün ve kutsal niteliklere sahip, Allah'a yakın kimsedir. Onun görevi insanlara örnek olmak, yüceliğın ve olgunluğun yolunu göstermek, Allah'ın gösterdiği doğru yola iletmeştir. İmamların buyruklarını tutmalı, onlara gönülden, ikrar ve iman etmeliyiz.

Gadir-i Hum Hutbesi özetle şöyledir:

Ey insanlar!

Size iki emanet bırakıyorum. Biri Allah'ın kitabı Kur'an, diğeri ise benim Ehl-i Beyt'imdir. Bu iki emanete sarılan hidayet bulur.

Ey insanlar!

Allah benim mevlamdır. Ben de sizin mevlanızım.

Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır.

Kuşku yok ki, Hakk Ali iledir, Ali de Hakk iledir.

Ey Allahım!

Ali'ye dost olana sen de dost ol, Ali'ye düşman olana sen de düşman ol.